

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

LIETUVOS BANKO MONETŲ KŪRIMO STRATEGIJA

DOKUMENTAS
VIEŠAI
KONSULTACIJAI

2017 M. LIEPA

Dalyvavimas viešoje konsultacijoje

Šios konsultacijos tikslas – sužinoti visuomenės nuomonę, pastabas ar pasiūlymus dėl Lietuvos banko išleidžiamų kolekcinų ir proginių monetų, apyvartinių monetų rinkinių kūrimo strategijos, krypčių ir priemonių: monetų tematikos, serijų, programų, rinkinių, taip pat idėjų, eskizų ir grafinių projektų meninio atlikimo, monetų formos, metalų sudėties (medžiagiškumo), monetų tiražo, kiekio per metus, išleidimo dažnumo, įsigijimo. Kviečiami dalyvauti visi suinteresuotieji asmenys.

Jūsų nuomonė būtų vertingiausia, jeigu būtų:

- aiškiai suformuluota ir argumentuota;
- esant galimybei, papildyta nuorodomis į viešai prieinamus šaltinius;
- papildyta alternatyvomis, ypač jei manote, kad pateiktos priemonės nėra pakankamos.

Komentarus, pastabas ir pasiūlymus prašome siųsti el. paštu gpd@lb.lt iki 2017 m. rugsėjo 30 d.

Fizinių asmenų duomenų apsaugos politika

Viešos konsultacijos metu gauti respondentų asmens duomenys Lietuvos banke tvarkomi vadovaujantis Viešų konsultacijų metu gautų asmens duomenų tvarkymo Lietuvos banke tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos banko valdybos pirmininko 2016 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V 2016/(1.7-260603)-02-108 „Dėl viešų konsultacijų metu gautų asmens duomenų tvarkymo Lietuvos banke tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Renkamų duomenų valdytojas yra Lietuvos bankas (juridinio asmens kodas 188607684, Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius).

Renkami ir tvarkomi šie asmens duomenys: respondento vardas ir pavardė, kontaktiniai duomenys: telefono numeris, adresas, el. pašto adresas, duomenų subjekto sprendimu pateikti atsakymai ar kiti duomenys.

Lietuvos bankas viešai paskelbs nuasmenintą gautą respondentų informaciją (komentarų, pastabas ir pasiūlymus) bei kitus duomenis.

Juridinių asmenų atsakymų viešinimas

Lietuvos bankas viešai paskelbs gautus juridinių asmenų atsakymus kartu su jų pavadinimais. Respondentas turi teisę nesutikti, kad jo komentarai, pastabos ir pasiūlymai būtų paskelbti viešai, jei tai prieštarautų teisėtiems respondentų interesams. Apie tai, kad nesutinka, jog jo duomenys ar pateikiama konfidenciali informacija būtų paskelbti viešai, respondentas turi nurodyti raštu. Tokiu atveju respondento pateikta informacija bus tikrai įvertinta kaip ir kitų respondentų.

Kiti veiksmai

Siekdamas į viešą konsultaciją įtraukti kuo didesnę visuomenės dalį, Lietuvos bankas 2017 m. liepos–rugsėjo mėn. surengs viešą diskusiją dėl monetų kūrimo strategijos tikslo, krypčių ir priemonių. Išsamesnė informacija bus pateikta Lietuvos banko interneto svetainėje www.lb.lt.

Pasibaigus konsultacijai, Lietuvos bankas paskelbs apibendrintą gautos informacijos ataskaitą.

Turinys

Viešos konsultacijos kontekstas ir pagrindimas.....	4
Esama padėtis: kolekcinų, proginių monetų ir monetų rinkinių kūrimas bei išleidimas.....	5
1. Monetų kūrimas.....	5
2. Progos ir sukaktys, kurioms paminėti išleidžiamos monetos, monetų serijos ir programos.....	5
3. Monetų sudėtis, forma, technologija, nominalas, tiražas.....	6
4. Monetų rinkiniai.....	7
Kitų valstybių patirtis.....	8
Monetų kūrimo strategija: tolesnis Lietuvos banko išleidžiamų monetų kūrimo modelis per artimiausius 3–5 metus.....	10
1. Strategijos tikslas, uždaviniai ir priemonės.....	10
2. Strategijos įgyvendinimo principai.....	10
2.1. Kolekcinės monetos.....	10
2.2. Proginės monetos.....	13
2.3. Apyvartinių monetų numizmatiniai rinkiniai.....	14
2.4. Monetų pardavimo kainos nustatymo politika.....	15
2.5. Susitikimai su numizmatais, kūrėjų ugdymas.....	15
2.6. Monetų platinimas.....	15
Terminai ir teisinis pagrindas.....	16

Viešos konsultacijos kontekstas ir pagrindimas

Monetų leidybos tikslas – prisidėti prie Lietuvos valstybės žinomumo tarptautinėje erdvėje didinimo ir teigiamos reputacijos kūrimo, dalyvauti valstybės kultūriniame ir socialiniame gyvenime, didinti domėjimąsi numizmatika, monetų paklausą Lietuvos ir užsienio rinkose, ugdyti naujus kolekcininkus. Kiekviena išleista prasinga, įdomi ir geros kokybės kolekcinė ar proginė moneta ir jos pristatymo renginys padeda Lietuvos bankui pasiekti tas visuomenės grupes, kurios paprastai yra toli nuo kasdienės banko veiklos. Priklausomai nuo konkrečios monetos temos, pristatymo renginiais domisi ir juos lanko menininkai, istorikai, mokslininkai, sporto bendruomenė.

Lietuvai įsivedus eurą, kolekcinį ir proginių monetų leidyba tapo dar svarbesnė. Kolekcinį monetų leidyba padeda užtikrinti lietuviškos numizmatikos tradicijos tęstinumą. Nacionaliniai pinigai – svarbi, puoselėtina tautinio identiteto dalis, kurią Lietuvos bankas įtvirtina leisdamas kolekcinės monetas. Proginių monetų leidyba orientuota į Lietuvos žinomumo pasaulyje didinimą. Jų leidyba yra vienas iš būdų reprezentuoti valstybę: 2 eurų proginės monetos yra apyvartiniai euro zonos pinigai, jomis atsiskaitoma visoje euro zonoje. Lietuviškomis proginėmis monetomis domisi ne tik šalies, bet ir užsienio valstybių numizmatai. Kolekcinės, progines monetas Lietuvos bankas ir kitos valstybės institucijos kaip reprezentacines dovanas teikia užsienio svečiams. Lietuva pristatoma tarptautiniuose monetų konkursuose, juose Lietuvos banko išleistos monetos ne kartą sulaukė apdovanojimų.

Lietuvos bankas skatindamas kolekcionavimą mato galimybę prisidėti prie pilietinio visuomenės ugdymo. Kolekcinėmis ir proginėmis monetomis įprasminami ir įamžinami svarbūs valstybės istoriniai įvykiai, asmenybės, pasiekimai, didinamas valstybės istorijos žinomumas, skatinama didžiulis savo valstybe.

Lietuvos bankas inicijuoja diskusiją ir kviečia asmenis, besidominančius Lietuvos banko išleidžiamomis kolekcinėmis ir proginėmis monetomis, apsvarstyti šiame dokumente siūlomas arba pasiūlyti kitas priemones, kurios padėtų tinkamai plėtoti šalies numizmatiką ir pasirinkti optimalius monetų leidybos sprendimus. Strategijos tikslas, kryptys ir priemonės nustatyti įvertinus esamą padėtį, atsižvelgiant į Lietuvos monetų kaldinimo tradicijas ir tarptautinę patirtį.

Po viešos konsultacijos į Lietuvos banko monetų kūrimo strategiją gali būti įtraukta ir dalis siūlymų, nepateiktų ir neapartų šiame dokumente.

Esama padėtis: kolekcinų, proginių monetų ir monetų rinkinių kūrimas bei išleidimas

1. MONETŲ KŪRIMAS

Monetos kuriamos vadovaujantis Lietuvos monetų kaldinimo tradicijomis ir tarptautine patirtimi. Kolekcinės (proginės) litų monetos ir numizmatiniai proginių bei apyvartinių monetų – litų ir centų – rinkiniai buvo leidžiami nuo Nepriklausomybės atkūrimo 1990 m. Lietuvai 2015 m. įstojus į euro zoną, Lietuvos bankas įgijo teisę leisti eurų ir euro centų monetas. Eurų monetos leidžiamos vadovaujantis ES teisės aktais, jos yra apyvartinės, proginės ir kolekcinės.

Kolekcinų¹ ir proginių monetų kūrimo procesas

- **Monetų temų parinkimas ir išleidimo planų sudarymas.** Rengdamas kolekcinų ir proginių monetų išleidimo planus, Lietuvos bankas atsižvelgia į visuomenės, numizmatų, valstybės institucijų, mokslo įstaigų, visuomeninių organizacijų, privačių asmenų pateiktus pasiūlymus. Visos pateiktos idėjos ir argumentuoti pasiūlymai svarstomi Lietuvos banko monetų kūrimo komisijoje (toliau – Monetų kūrimo komisija)², kuri pasitelkia konsultantus (mokslininkus, istorikus, menininkus, numizmatikus, heraldikos žinovus, kitus gerai žinomus kompetentingus savo srities specialistus). Monetų kūrimo komisijos sudarytą monetų išleidimo planą tvirtina Lietuvos banko valdyba. Plane numatomos monetų temos ir techniniai parametrai: metalas, svoris, skersmuo (arba kiti matmenys), tiražas. Planas paprastai sudaromas dvejimms metams, jis gali būti koreguojamas.
- **Monetos idėjos, eskizo arba grafinio projekto kūrimo konkursas.** Patvirtinus naujos monetos techninius parametrus ir apsisprendus dėl privalomųjų dizaino elementų, skelbiamas viešas atviras idėjos, eskizo arba grafinio projekto konkursas. Dailininkai ir skulptoriai, atsižvelgdami į konkurso reikalavimus, teikia projektus, kuriuose įprasmina konkrečią monetos temą. Kiekvieną darbą vertina Monetų kūrimo komisija, remiantis vertinimais išrenkamas geriausias projektas.
- **Monetos gipsinio modelio arba skaitmeninio reljefo sukūrimas, maketo bei etalono kaldinimas.** Monetos gipsinio modelio poreikį lemia monetos dizaino sumanymas, kai jis reikalingas, skulptorius grafinį piešinį paverčia reljefiniu gipsiniu modeliu, jame atkartojamos grafinio projekto dizaino detalės, reljefinis modelis praturtinamas skulptoriaus sprendimais, nenutolstant nuo grafinio projekto gipsinis modelis kuriamas, kai jis būtinas dėl dizaino techninio įgyvendinimo. Vietoje gipsinio modelio gali būti kuriamas virtualus skaitmeninio formato tūrinis reljefas, atitinkantis techninius monetų kalybos reikalavimus, t. y. skaitmeninis reljefas. Kokį būdą pasirinkti, sprendžia Monetų kūrimo komisija ir UAB Lietuvos monetų kalyklos (toliau – Lietuvos monetų kalykla) specialistai, įvertinę monetos dizaino projektą. Kai pateiktame dizaino projekte įžvelgiamas inovatyvus technologinis sprendimas, papildomai kuriamas monetos maketas ir teikiamas Monetų kūrimo komisijai tvirtinti. Patvirtinus monetos maketą, kaldinamas monetos etalonas. Sprendimą dėl to priima Monetų kūrimo komisija ir Lietuvos monetų kalyklos specialistai, įvertinę pateiktą dizainą. Monetos etalonas – tai pavyzdys, atitinkantis nustatytus monetos techninius parametrus bei, atitinkamai, gipsinį modelį arba skaitmeninį reljefą, jeigu tokie yra. Etaloną įvertina Lietuvos banko ekspertai, Monetų kūrimo komisija, o jį patvirtina Lietuvos banko valdyba.
- **Monetų kaldinimas ir išleidimas į apyvartą.** Suplanuotas monetų tiražas kaldinamas Lietuvos monetų kalykloje. **Monetas nukaldinus**, nustatytą dieną, patvirtintą Lietuvos banko valdybos, monetos išleidžiamos į apyvartą. Kolekcinų monetų ir monetų rinkinių galima įsigyti Lietuvos banke, taip pat iš juridinių asmenų, sudariusių sutartis su Lietuvos banku, t. y. platintojų. Proginių monetų galima įsigyti Lietuvoje veikiančiuose komerciniuose bankuose, taip pat išsikeisti (ne daugiau kaip 50 vnt. per vieną dieną) Lietuvos banko kasose.

2. PROGOS IR SUKAKTYS, KURIOMS PAMINĖTI IŠLEIDŽIAMOS MONETOS, MONETŲ SERIJOS IR PROGRAMOS

Monetų kūrimo komisija temas parenka vadovaudamasi šiais principais:

- monetose jamžinamos Lietuvos valstybei reikšmingos progos arba sukaktys, susijusios su esminiais Lietuvos valstybingumo kūrimo ir įtvirtinimo faktais arba įvykiais, aktualūs pasaulio įvykiai, visuomeniniai reiškiniai, iškilūs

¹ Kolekcinės monetos teisėtos mokėjimo priemonės statusą turi tik jas išleidusioje valstybėje narėje. Valstybė pati pasirenka šių monetų tematiką. Svarbu tai, kad šios monetos turi būti lengvai atskiriamos nuo apyvartinių ir proginių eurų monetų, todėl jų nominalioji vertė turi skirtis nuo apyvartinių monetų nominaliosios vertės, kaip ir jų bendras vaizdas turi būti lengvai atskiriamas, jos turi reikšmingai skirtis nuo apyvartinių monetų bent dviem iš šių trijų požymių: spalva, skersmeniu ir svoriu, jų briauna negali būti figūrinė su smulkiais rantašiais arba „ispaniškos gėlelės“ formos.

² Šios komisijos nariai yra Lietuvos banko ir Lietuvos monetų kalyklos atstovai.

asmenys (minint jų 5, 10, 25, 50, 75, 100 m. ir tolesnių ketvirčių sukaktis);

- monetose atspindimos visuotinės vertybės, jamžinami atminimo ženklai, gyvosios istorijos ir gamtos paveldas, architektūros paminklai;
- monetos kaldinamos iškilų asmenų gimimo (ne mirties) sukaktims paminėti;
- monetos gali būti skiriamos įvairioms kitoms visuomenėje populiarioms temoms.

Kolekcinės monetos³ leidžiamos konkrečiai progai paminėti arba gali būti skirstomos į serijas, taip pat išleidžiamos dalyvaujant tarptautinėse programose. Dalis serijų – baigtinės („Lietuvos vardo minėjimo tūkstantmečiui“, „Lietuvos nepriklausomybės kelias“, „Lietuvos valdovai“, „Lietuvos kurortai“, „Gamtos ir žmogaus kūriniai“ ir kt.), dalis – atviros, monetos jose išleidžiamos palaipsniui („Lietuvos mokslas“, „Lietuvos gamta“, „Lietuvos miestai“, „Tradicinės lietuvių šventės“, „Lietuvos istorijos ir architektūros paminklai“, „Lietuvos kultūra“ ir kt.). Tarptautinėse programose, į kurias pakviečia ir programas pasiūlo tų programų organizatoriai, dalyvaujama tuomet, kai programos tema, objektas yra aktualus Lietuvai. Tai „Mažiausios aukso monetos pasaulyje“, UNICEF „Pasaulio vaikai“, „Europa. Europos kultūros paveldas“. Formaliai programoms nepriskiriama, tačiau tradiciškai išleidžiamos olimpinėms žaidynėms, UNESCO pasaulio paveldo objektams Lietuvoje skirtos monetos.

Klausimai

K1	Ar išleistų monetų temos, progos, sukaktys pakankamai atspindi svarbiausius valstybės to meto įvykius?
K2	Ar pasirinktos tarptautinių programų serijos tinkamai reprezentuoja Lietuvą tarptautinėje erdvėje?
K3	Ar esama komunikacija apie monetas yra pakankama?

3. MONETŲ SUDĖTIS, FORMA, TECHNOLOGIJA, NOMINALAS, TIRAŽAS

Monetos **kaldinamos iš** tauriųjų metalų: aukso (999,9 praba), sidabro (925 praba), taip pat spalvotųjų metalų: vario ir nikelio lydinio (Cu/Ni), vario, aliuminio, cinko ir alavo lydinio (Cu/Al/Zn/Sn). Aukso monetos skiriamos itin reikšmingoms progoms, jos išleidžiamos ne kasmet. Aukso monetos priskiriamos investicinio aukso kategorijai, t. y. joms netaikomas PVM. Didžioji dauguma monetų – sidabro, jos leidžiamos svarbioms progoms, reiškiniams, įvykiams paminėti. Monetos iš spalvotųjų metalų lydinų daugiau skiriamos populiarioms temoms.

Monetos kaldinamos apvalios formos, retais atvejais – netradicinės formos: keturkampės, taisyklingo dvylikakampio, išgaubtos, su kiauryme.

Kaldinant monetas naudojama **technologija**: dvigubas (paslėptas) vaizdas, atskirų segmentų spalvinimas, tampografinė spauda, reljefo šiurkštinimas, mikroreljefas.

Eurų monetų **nominalai**: 1,50, 2, 5, 10, 20 ir 50 eurų. Nominalo pasirinkimą lemia monetos medžiagiškumas (metalo sudėtis), techniniai parametrai (masė, skersmuo), serija, tęstinumas. 1,50 euro nominalo monetoms, išleidžiamoms kartu su sidabro monetomis, parenkamas vario ir nikelio lydinys. Proginės monetos išleidžiamos tik 2 eurų nominalo. 5, 10, 20 ir 50 eurų nominalai pasirinkti pagal techninius parametrus, siekiant išvengti nominalų sutapimo su to paties metalo kitų techninių parametru monetomis, seriją, tęstinumą, taip pat atsižvelgiant į vyraujančią tarptautinę praktiką euro įvedimo Lietuvoje laikotarpiu.

Monetų **tiražas** gali būti nuo 1 tūkst. iki 25 tūkst. vnt., jis nustatomas atsižvelgiant į metalų sudėtį. Nustatant konkrečios monetos tiražą atsižvelgiama į tuometinę padėtį rinkoje. Išleidžiamų monetų skaičius priklauso nuo konkrečių įvykių, progų. Per metus monetų išleidžiama 3–9 pavadinimų. Spalvotųjų metalų monetos paprastai leidžiamos dideliu tiražu kartu su mažu tiražo monetomis iš tauriųjų metalų.

Klausimas

K4	Ar vyraujanti iki šiol išleistų monetų forma – apvali – laikytina tinkama, atitinkančia monetų leidimo tradicijas? Ar pageidautina turėti daugiau įvairesnės formos monetų?
----	---

³ Kolekcinės monetos nuo apyvartinių turi skirtis bent dviem iš šių trijų požymių: spalva, skersmeniu ir svoriu.

4. MONETŲ RINKINIAI

Monetų rinkiniai, sudaryti iš kolekcinų (proginų) monetų, išleisti įvairioms sukaktims paminėti: Lietuvos vardo minėjimo tūkstantmečiui (trys aukso monetos), Žalgirio mūšio 600 metų sukakčiai (trys monetos: aukso, sidabro bei vario ir nikelio lydinio), Lietuvos kurortams (keturios vario ir nikelio lydinio monetos: Birštonui, Druskininkams, Neringai, Palangai), gamtos ir žmogaus kūriniams (keturios vario ir nikelio lydinio monetos: Stelmužės ažuolui, Puntukui, kurėnui, verpstei). Monetų kokybė *proof, unc*. Tiražai įvairūs, didžiausi – iki 4 tūkst. vnt.

Apyvartinių monetų numizmatiniai rinkiniai išleisti įvairioms progoms (Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečiui, LDK pergalingų mūšių sukaktims, S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 80-mečiui, Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą ir NATO dešimtmečiui, Litui) paminėti, kai kurie išleisti kartu su proginiais medaliais, skirtais nacionalinei pinigų sistemai, Lietuvos laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminimo metams, **arba be specialios progos**. Monetų kokybė *proof-like, BU, unc*. Tiražai įvairūs, didžiausi – iki 10 tūkst. vnt.

Naujas rinkinys išleidžiamas tik tada, kai išplatinamas visas prieš tai išleisto rinkinio tiražas.

Klausimas

K5 Ar apyvartinių monetų rinkinių išleidimas kas kelerius metus yra pakankamas?

Kitų valstybių patirtis

Monetų leidybos Lietuvoje palyginimas su kitų valstybių praktika

Valstybės, kurios yra artimos Lietuvai pagal dydį ir gyventojų skaičių ir kurių monetų leidybos strategija yra skirtinga nuo Lietuvos

Latvijoje monetų išleidžiama santykinai daug, vykdoma aktyvi informacinė kampanija, leidžiamos įvairios žaismingos monetos, siekiant plėsti numizmatų ratą ir pritraukti naujų pirkėjų. Latvijoje už monetų kūrimo ir leidybos organizavimą atsakingas centrinis bankas. Monetų išleidimo planas sudaromas artimiausiems metams. 2016 m. išleistos 7 kolekcinės monetos, iš jų 3 apvalios, 1 ovali, 2 daugiakampės, 1 stačiakampė. Monetų forma ir panaudotos technologijos priderintos prie tematikos, pvz., modernaus dizaino moneta nukaldinta kaip tūrio daugiakampė, kurios briaunos – įvairiose plokštumose; kultūrai skirta moneta – apvali, su tampografinė spauda, atkartojanti lėkštės formą; moneta, skirta iškiliam asmeniui, dailininkui, – stačiakampė, atkartojanti jo kūrinių formą; viena iš apvalių monetų itin originali pagal sudėtį ir naudotas technologijas: sidabras, sferos forma su tampografinė spauda, suderinta su disku iš specialaus keraminio stiklo; dar viena šešiakampė – su tampografinė spauda, skirtingų lygių matinimu, „šerkšnu“. Skelbiami didžiausi monetų tiražai, iš pradžių kaldinama tik dalis tiražo, stebima monetų paklausa, papildomas kiekis kaldinamas esant poreikiui, tačiau ne didesnis negu nustatytas didžiausias konkrečios monetos tiražas. Išleistas apyvartinių monetų rinkinys su progine moneta. Kokybės *BU* proginės monetos įdedamos į kortelės formos dėklą su informaciniu tekstu. Monetas platinamos per Latvijos centrinio banko kasas, monetų kalyklas, kaldinančias konkrečią monetą, per mažmeninius ir didmeninius platintojus (suvenyrų parduotuves, knygynus, šalies ir užsienio numizmatines kompanijas).

Estijoje, priešingai nei Latvijoje, monetų išleidžiama minimaliai, siekiant įamžinti tik pačius svarbiausius įvykius ir pagerbti labiausiai nusipelnčius asmenis, dauguma monetų klasikinės. Estijoje už monetų kūrimo ir leidybos organizavimą atsakingas taip pat centrinis bankas. Monetų išleidimo planas sudaromas artimiausiems metams. 2016 m. išleistos dvi kolekcinės monetos, abi apvalios formos, skirtos, atitinkamai, iškiliam asmeniui ir olimpinėms žaidynėms. Kolekcinės monetos leidžiamos analogiškos formos ir metalo sudėties, kaip ir ankstesniais metais. Tiražai kaldinami tokie, kaip ir skelbiami. Kokybės *BU* proginės monetos įdedamos į kortelės formos dėklą su informaciniu tekstu. Monetas platinamos per Estijos centrinio banko muziejaus parduotuvę ir Estijos pašto el. parduotuvę.

1 intarpas. Proginų ir kolekcinų monetų išleidimas Lietuvoje ir kitose valstybėse 2016 m.

1 pav. Proginės monetos

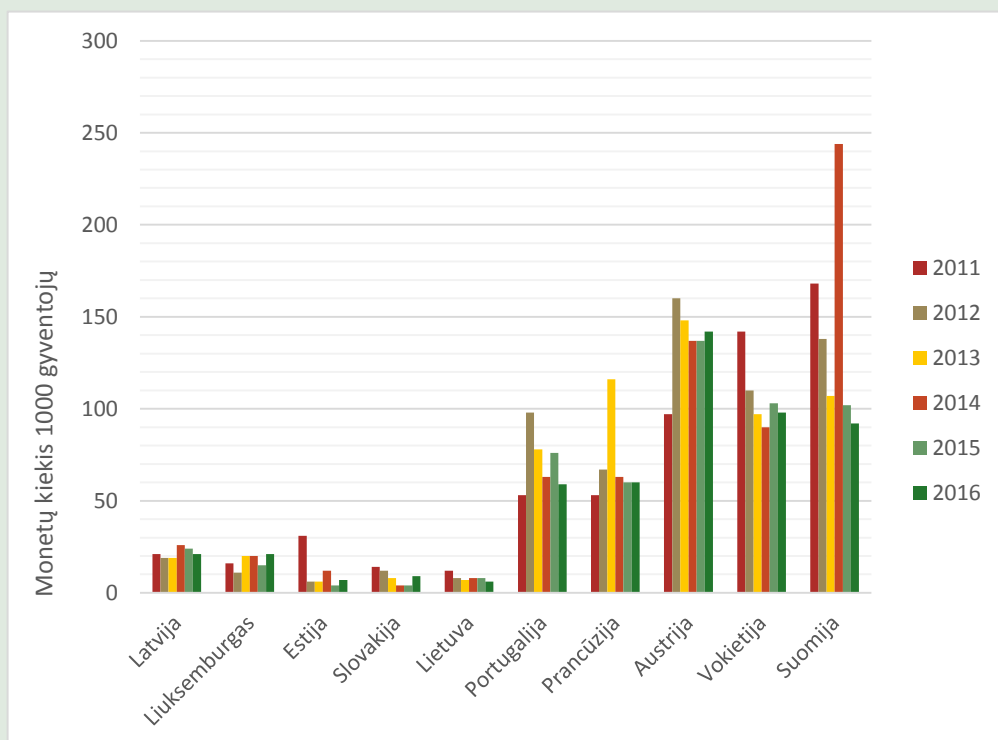
Valstybė	Monetų skaičius (pagal temas)	Monetų tiražas, kokybė
Latvija	2	po 1 mln. vnt. kokybės <i>unc</i> ir po 10–15 tūkst. vnt. kokybės <i>BU</i>
Liuksemburgas	1	0,5 mln. vnt., iš jų 7,5 tūkst. vnt. kokybės <i>BU</i> , kitos – kokybės <i>unc</i>
Estija	1	0,5 mln. vnt., iš jų 5 tūkst. kokybės <i>BU</i> , kitos – kokybės <i>unc</i>
Slovakija	1	1 mln. vnt., iš jų 1 tūkst. vnt. kokybės <i>proof</i> , kitos – kokybės <i>unc</i>
Lietuva	1	1 mln. vnt., iš jų 10 tūkst. vnt. kokybės <i>BU</i> , kitos – kokybės <i>unc</i>

2 pav. Kolekcinės monetos

Valstybė	Monetų skaičius (pagal temas)	Monetų nominalas, metalas, kokybė, forma, tiražas
Latvija	7	Visos 5 eurų, šešios sidabro, viena aukso, kokybė <i>proof</i> , formos įvairios: ovali, stačiakampė, šešiakampė; didžiausias tiražas 3–10 tūkst. vnt.
Liuksemburgas	4	Dvi 5 eurų, sidabro, kokybė <i>proof</i> , ir sidabro ir niobio, kokybė <i>proof-like</i> , 3 tūkst. vnt., apvalios, 3 tūkst. vnt., viena 10 eurų, aukso, kokybė <i>proof</i> , apvali, 2 tūkst. vnt., viena 2,50 euro, sidabro, kokybė <i>proof</i> , keturkampė, 2,5 tūkst. vnt.
Estija	2	10 eurų, sidabro, kokybė <i>proof</i> , apvalios, 4–5 tūkst. vnt.
Slovakija	6	Keturios 10 eurų, viena 20 eurų, sidabro, kokybė <i>proof</i> , 5,4–5,6 tūkst. vnt., kokybė <i>BU</i> , 3–3,2 tūkst. vnt., viena 100 eurų, aukso, kokybė <i>proof</i> , 4,3 tūkst. vnt., visos apvalios
Lietuva	3	Dvi 20 eurų, sidabro, kokybė <i>proof</i> , 4 tūkst. ir 7 tūkst. vnt., viena 5 eurų, aukso, kokybė <i>proof</i> , 5 tūkst. vnt., visos apvalios

2 intarpas. Kolekcinų monetų skaičius (vnt.), tenkantis 1 000 valstybės gyventojų

1 pav. Lietuvoje ir kitose valstybėse per metus išleistų monetų skaičius 1 000 gyventojų*

2 pav. 1 paveikslė pateiktų duomenų lentelė*

(per metus išleistų monetų skaičius 1 000 gyventojų)

Metai \ Valstybė	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Latvija	21	19	19	26	24	21
Liuksemburgas	16	11	20	20	15	21
Estija	31	6	6	12	4	7
Slovakija	14	12	8	4	4	9
Lietuva	12	8	7	8	8	6
Portugalija	53	98	78	63	76	59
Prancūzija	53	67	116	63	60	60
Austrija	97	160	148	137	137	142
Vokietija	142	110	97	90	103	98
Suomija	168	138	107	244	102	92

*Naudoti Lietuvos monetų kalyklos duomenys.

Klausimai

K6	Kurių valstybių patirtis būtų sektina Lietuvai: išleidžiančių daugiau pavadinimų monetų? Mažiau?
K7	Ar Lietuvoje išleidžiamų proginių ir kolekcinų monetų tiražai yra pakankami?

Monetų kūrimo strategija: tolesnis Lietuvos banko išleidžiamų monetų kūrimo modelis per artimiausius 3–5 metus

1. STRATEGIJOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Lietuvos bankas, išleisdamas kolekcines ir progines monetas bei numizmatinius apyvartinių monetų rinkinius, per artimiausius 3–5 metus sieks skatinti ir plėtoti kolekcionavimo rinką: didinti susidomėjimą numizmatika, pritraukti daugiau besidominčių.

Strategijos siekiamas rezultatas – palaipsniui padidinus populiariųjų monetų tiražus 20 % išlaikyti tokį patį jų išplatavimo procentą.

Lietuvos banko uždaviniai ir jų įgyvendinimo priemonės

1. Į monetų leidybą labiau įtraukti visuomenę:

- parenkant monetų temas, prieš sudarant monetų išleidimo planus, skleisti informaciją per socialinius tinklus, kviesti aktyviau įsitraukti visuomenę aptariant pateiktus siūlymus ir įvardijant naujus, įtraukti kuo daugiau besidominčių numizmatika į rengiamas apklausas dėl temų ar serijų; sužinoti nuomonę dėl temų, kuri vėliau atsispindėtų monetų išleidimo plane; rengti visuomenei atvirus į apyvartą išleidžiamų monetų pristatymus;
- balsuojant dėl geriausio vienos monetos, išleidžiamos per metus (tai būtų laisvos temos konkursas), grafinio projekto, pateikti projektus visuomenei balsuoti per specialiai sukurtą balsavimo platformą (numatant rizikos valdymą siekiant išlaikyti objektyvumą); sudominti visuomenę pakviečiant prisidėti prie monetos laisva tema kūrimo, pasiūlyti visuomenei sukurti monetos eskizą;
- renkant geriausią per kalendorinius metus išleistą monetą, įsteigti įvairių nominacijų, pvz., labiausiai nustebinusi metų moneta ir pan., pakviesti visuomenę balsuoti per specialiai sukurtą balsavimo platformą.

2. Užtikrinti aukštą išleidžiamų monetų meninį lygį:

- bendradarbiauti su kūrėjais, konsultuoti juos per veikiančias sąjungas (dailininkų, dizainerių) ir asociacijas, mokslo ir ugdymo įstaigas;
- rengti susitikimus, seminarus, pristatyti monetų leidybos naujoves, kaldinimo tendencijas.

Klausimas

K8

Kokių dar priemonių Lietuvos bankas galėtų imtis siekdamas didinti susidomėjimą numizmatika?

2. STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO PRINCIPAI

Monetų kūrimo komisija atsakinga už Monetų kūrimo strategijoje numatyto tikslo pasiekimą ir priemonių įgyvendinimą. Organizuodama išleidžiamų monetų kūrimą ji vadovausis toliau išdėstytais principais.

2.1. Kolekcinės monetos

Kolekcinių monetų tematika ir monetų skaičius

Kolekcinėse monetose bus įamžinamos Lietuvos valstybei svarbios progos, reiškiniai, sukaktys, susiję su esminiais Lietuvos valstybingumo kūrimo ir įtvirtinimo faktais arba įvykiais, taip pat su kultūra ir reprezentacija susiję dalykai, kaip antai:

- Lietuvos iškilūs asmenys, svarbūs reiškiniai, kultūros įvykiai (pvz., serijos „Lietuvos mokslas“, „Lietuvos gamta“, „Lietuvos miestai“, „Lietuvos kultūra“, „Lietuvos rūmai ir dvarai“ ir kt.) – planuojama išleisti tris tauriųjų metalų monetas per metus;
- populiarūs dalykai, propaguojantys visuotines vertybes, įdomūs visuomenei (pvz., „Tradicinės lietuvių šventės“, laisva tema, kurią išrinks visuomenė), – planuojama 2 kartus per metus išleisti po dvi monetas, iš jų viena būtų tauriųjų metalų ir viena spalvotųjų metalų lydiniių;
- globalūs (tarptautiniai) reiškiniai (pvz., olimpinės žaidynės) – planuojama išleisti vieną tauriųjų metalų monetą per metus (jeigu bus proga);
- temos, numatytos tarptautinių organizacijų pasiūlytose programose, kai jos aktualios Lietuvai, – planuojama išleisti

vieną tauriųjų metalų monetą per metus (jeigu bus proga).

Išskirtiniais atvejais (pvz., Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šimtmetis) vienai temai gali būti skirtos kelios monetos – aukso, sidabro ir spalvotųjų metalų lydinių.

Planuojama per metus išleisti bent vieną aukso monetą. Aukso monetos leidžiamos didelės svarbos progoms pažymėti ir tęsiant monetų serijas.

Konkretų sprendimą dėl kolekcinų monetų leidybos priima Monetų kūrimo komisija, o monetų išleidimo planą tvirtina Lietuvos banko valdyba.

Klausimai

K9	Ar pasirinktų temų ir joms skirtų kolekcinų monetų skaičius per metus yra tinkami?
K10	Kokios kitos temos galėtų padidinti domėjimąsi Lietuvos banko išleidžiamomis kolekcinėmis monetomis?
K11	Kokios tarptautinės programos (paminėtos ar nepaminėtos) galėtų paskatinti didesnę domėjimąsi Lietuvos banko išleidžiamomis kolekcinėmis monetomis?

Kolekcinų monetų metalai

Monetų kalyboje bus naudojami taurieji metalai: 999,9 prabos auksas, 925 prabos sidabras, taip pat spalvotieji metalai: vario ir nikelio (Cu/Ni) lydinys, vario, aliuminio, cinko ir alavo (Cu/Al/Zn/Sn) lydinys (Šiaurės auksas). Galimi ir kitokios sudėties lydiniai. Kolekcinų monetų metalas bus pasirenkamas atsižvelgiant į monetos tematiką:

- monetos, kaldinamos iš aukso, bus skiriamos reikšmingiausioms progoms (numatoma viena moneta per metus);
- vyraujančio metalo – sidabro monetos – bus skiriamos kitoms tais metais numatomoms temoms (numatomos keturios–šešios monetos per metus);
- monetos, kaldinamos iš spalvotųjų metalų lydinių, bus skiriamos populiariems dalykams (numatomos dvi monetos per metus).

Klausimai

K12	Ar metalų sudėtis, jų įvairovė, išleidžiamų kolekcinų monetų proporcijos pagal metalus laikytinos optimaliomis?
K13	Ar kolekcinė aukso moneta turėtų būti leidžiama kasmet? Ar, atsižvelgiant į kolekcinų aukso monetų perkamumą Lietuvoje (nepriklausomai nuo dizaino ir temos), turėtume išleisti daugiau kaip vieną kolekcinę aukso monetą per metus?

Kolekcinų monetų kokybė

Per metus bus išleidžiamos šių kokybės⁴ kategorijų monetos:

- **proof** – dominuojanti kategorija, skiriama kiekvienai atskirai tema, įprastai iš tauriųjų metalų, gali būti ir iš spalvotųjų metalų lydinių;
- **unc** – šios kokybės spalvotųjų metalų lydinių monetos bus leidžiamos kartu su tomis pačiomis monetomis iš tauriųjų metalų.

Klausimas

K14	Ar tikslinga leisti kolekcinės kokybės <i>BU</i> monetas? Jei taip, kokių jos galėtų būti temų, serijų, pagal kokias programas galėtų būti leidžiamos?
-----	--

⁴ *proof* – aukščiausios kokybės monetos: veidrodinis paviršius, matinis reljefas; *proof-like* – šiek tiek žemesnės kokybės monetos, panašios į aukščiausios kokybės monetas; *BU* – monetos su vienodai blizgia plokštuma ir reljefu; *Fleur De Coin* – specialios neapyvartinės monetos; *unc* – monetos, panašios į apyvartoje nebuvusias neapyvartines monetas.

Kolekcinų monetų forma

Siekiant pajvairinti kolekcinų monetų išvaizdą, bus taikomos šios priemonės:

- autoriams dauguma atvejų bus siūloma laisvai pasirinkti kuriamos monetos **formą**, ji galės būti daugiakampė (kvadratas, stačiakampis, dvylikakampis), nestandartinė (išlenkta, sudedama iš kelių dalių ir t. t.) ar apvali. Monetų kūrimo komisija, svarstydamą monetų išleidimo planą ir monetos projektinę užduotį, įvardytų tik esminius monetos parametrus (pvz., privalomą vienos pusės plotą). Monetos forma būtų tiksliai įvardijama tais atvejais, kai ji yra, pvz., tiksliai įvardyta programos organizatoriaus. Autoriams pateikus įvairių laisvai pasirinktų formų monetų grafinius projektus, dėl galutinės jų formos spęstų Monetų kūrimo komisija, apsvarsčiusi ir įvertinusi visus kriterijus;
- be kūrėjo tradiciniu būdu sukurto monetos grafinio projekto, jeigu tinka pagal temą ir metalą, bus galima panaudoti **technologijas**: dvigubą (paslėptą) vaizdą, tampografinę spaudą, spalvinti atskirus segmentus ir kt., hologramas (iškaldinimą), įmontuojamus segmentus, inkliuzus, segmentinį auksavimą, dalinį oksidavimą (juodinimą), mikrotekstus, reljefo šiurkštinimą, 2D mikroreljefą.

Suvenyrinių monetų, forma ir sudėtimi gerokai nutolusių nuo visuotinai įprastų ir žinomų (pavyzdžiai toliau) monetų, artimiausiu metu kurti nenumatoma.

Klausimai

K15	Ar pasiūlymas leisti menininkams dauguma atvejų patiems pasirinkti galimą monetos formą yra tinkamas, ar Lietuvos bankas turėtų daugumą monetų leisti apvalios formos?
K16	Ar turėtų būti leidžiamos suvenyrinės monetos, gerokai nutolstančios nuo klasikinės monetos sampratos (pvz., kaip Dramblio Kaulo Kranto (su šaukštu), Kanados (su lokiu))?

Nominalioji kolekcinų monetų vertė

Nominalioji monetų vertė pasirenkama laisvai⁵, tačiau atsižvelgiama į tai, ar tai tęstinės serijos moneta. Šiuo metu išleidžiamų kolekcinų monetų nominalai: 1,50 euro, 5 eurai, 10, 20 ir 50 eurų.

Bus leidžiamos šių nominalų monetos:

- 1,50 euro (vario ir nikelio monetos, dideliais serijų tiražais, kartu su monetomis iš tauriųjų metalų, taip pat kitos monetos tik iš netauriųjų metalų);
- 5 eurų (aukso, sidabro ir vario ir nikelio lydinio monetos (Šiaurės auksas), tęsiant serijas);
- 10 eurų (sidabro monetos, tęsiant serijas);
- 20 eurų (tęsiant atitinkamų techninių parametų monetų kaldinimą);
- 50 eurų (aukso monetos, skirtos didelės svarbos progoms).

Klausimas

K17	Ar kolekcinės monetos iš tauriųjų metalų galėtų ir toliau būti įvairių nominalų, ar, įvertinus faktą, kad į monetos pardavimo kainą įskaičiuojama nominalioji vertė, nominalas turėtų būti kuo mažesnis ir vienodas, nepriklausomai nuo masės (svorio), skersmens, serijos, tęstinumo ir t. t.? Pvz., 5 eurai.
-----	--

⁵ Nominalioji kolekcinų monetų vertė turi skirtis nuo nominaliosios apyvartinių monetų vertės.

Kolekcinųjų monetų tiražas

Atsižvelgiant į tai, kad monetų tiražas tiesiogiai siejamas su tema ir metalų sudėtimi, orientaciniai monetų, skirtų nacionalinėms temoms arba dalyvaujant tarptautinėse programose, tiražai numatomi tokie:

- aukso monetų 4–5 tūkst. vnt.;
- sidabro monetų 2–4 tūkst. vnt.;
- spalvotųjų metalų lydinių monetų 10–25 tūkst. vnt. (kartu išleidžiamų to paties dizaino sidabro monetų – 2–4 tūkst. vnt.).

Visi tiražai, likus ne mažiau kaip pusei metų iki monetos išleidimo, bus tikslinami, atsižvelgiant į pastarojo meto panašių monetų perkamumą rinkoje, pirkimo intensyvumą ir susidomėjimą monetomis, kainų lygį. Aukso monetos bus pakuojamos kapsulėje ir reprezentacinėje dėžutėje.

Sidabro monetos bus pakuojamos kapsulėje ir reprezentacinėje dėžutėje arba be jos (planuojama, kad du trečdaliai tiražo bus leidžiama su dėžute, o trečdalis tiražo – be dėžutės). Dėžutės – dirbtinės odos arba medinės.

Spalvotųjų metalų monetos bus pakuojamos įvairiai.

Klausimai

K18	Ar manote, kad planuojami monetų tiražai turėtų būti didesni, negu nurodyta? Mažesni?
K19	Ar reikėtų išleisti vien tik spalvotųjų metalų lydinių monetų dideliais tiražais, pvz., 50 tūkst. vnt. kokybės <i>unc</i> ?
K20	Ar pritariate, kad būtų skelbiami tik didžiausi monetų tiražai? Monetos būtų kaldinamos ir parduodamos dalimis, pvz., būtų paskelbtas didžiausias 7 tūkst. vnt. tiražas, o Lietuvos bankas iš pradžių užsakytų nukaldinti ir pardavinėtų tik 3 tūkst. vnt., ir tik tuomet, kai šis kiekis būtų parduotas, užsakytų likusį kiekį.
K21	Ar monetų pakavimas kapsulėje ir reprezentacinėje dėžutėje yra priimtinas?
K22	Ar visos sidabro monetos turėtų būti pakuojamos tik dėžutėje?

2.2. Proginės monetos

Proginėse monetose įamžinami didelės nacionalinės arba europinės svarbos dalykai, dėl jų išleidimo sprendžia pati valstybė narė.

Išleidžiamų proginųjų monetų kokybė *unc*, nedidelė dalis bus kokybės *BU*, dėl to rinkai ji būtų pateikiama didesne verte nei nominalioji (dėl aukštesnės kokybės, pakuotės ar kt.).

Proginųjų monetų forma apvali, atitinkanti 2 eurų apyvartinių monetų specifikacijas.

Proginųjų monetų tiražas: kokybės *unc* – ne daugiau kaip 0,5 mln. monetų; iš jų 1 proc. tiražo – kokybės *BU* monetos, kurios pakuojamos skaidrioje kapsulėje, įkomponuotoje lankstinuke, su įmaute ar be jos.

Per kalendorinius metus išleidžiamos proginės monetos gali būti ne daugiau kaip 2 temų.

Taip pat kartu su kitomis euro zonos šalimis galima išleisti bendrą monetą (jeigu tokia būtų).

3 intarpas. Proginės monetos – mokėjimo priemonė visoje euro zonoje

Proginų eurų monetų nacionalinių pusių dizaino tvirtinimo įgaliojimai suteikti **Europos Tarybai**, tad Taryba priima sprendimą dėl nacionalinės pusės dizaino patvirtinimo. Monetos dizainas neturi pažeisti valstybių narių galimų konstitucinių reikalavimų. Sprendimą, ar išleisti progines bendro dizaino monetas, kartu išleidžiamas visų valstybių narių, kurių valiuta yra *euro*, priima Europos Taryba.

Nominalioji proginų monetų vertė gali būti tik 2 eurai. Šis nominalas pasirinktas daugiausia dėl didelio monetos skersmens ir techninių jos savybių, užtikrinančių pakankamą apsaugą nuo padirbinėjimo. Per metus kiekviena valstybė narė gali išleisti tik dvi progines monetas, išskyrus atvejus, kai progines monetas kartu išleidžia visos valstybės narės, kurių valiuta yra *euro*. Proginų eurų monetų tiražą pasirenka pati valstybė narė, tačiau ji negali viršyti nustatyto emisijų skaičiaus – jį vieniems metams nustato Europos Parlamentas ir Taryba reglamentu. Bendras kiekvienos emisijos proginų monetų skaičius negali viršyti aukštesnės iš šių dviejų ribų:

- 0,1 % 2 eurų nominalo monetų, išleistų į apyvartą visų valstybių narių, kurių valiuta yra *euro*, iki metų, buvusių prieš progines monetas išleidimo metus, pradžios, kaupiamojo bendro grynojo skaičiaus, tačiau ši viršutinė riba gali būti padidinta iki 2,0 %, jeigu moneta skiriama plačiai pripažintam ir labai simboliškam dalykui, tokiu atveju monetą išleidžianti valstybė narė kitus ketverius metus nevykdo kitos progines monetas emisijos, taikydama didesnę viršutinę ribą;
- 5,0 % 2 eurų nominalo monetų, išleistų į apyvartą atitinkamos valstybės narės iki metų, buvusių prieš progines monetas išleidimo metus, pradžios, kaupiamojo bendro grynojo skaičiaus.

Proginės monetas **kartu gali išleisti ir visos valstybės narės**, kurių valiuta yra *euro*. Tokios monetas skirtos tik didžiausios europinės svarbos dalykams paminėti. Šių monetų nacionalinės pusės dizainas yra vienodas, jame nurodytas išleidžiančios valstybės pavadinimas ir proginis įvykis užrašomas atitinkama nacionaline kalba.

Klausimai

K23	Ar 0,5 mln. proginų monetų tiražas yra tinkamas?
K24	Ar 2 eurų proginų monetų kokybės <i>BU</i> išleidimas laikytinas pakankamu? Ar greta (vietoje) kokybės <i>BU</i> monetų Lietuvos bankas turėtų išleisti kokybės <i>proof</i> 2 eurų proginų monetų? Jei taip, koks turėtų būti kokybės <i>proof</i> monetų tiražas?

2.3. Apyvartinių monetų numizmatiniai rinkiniai

Apyvartinių monetų numizmatinius rinkinius numatoma leisti kasmet.

Numatomas **vienas rinkinys per metus** (jame nebus proginų monetų, proginų medalių ar atminimo ženklų).

Rinkinio monetų kokybė – *BU*, tiražas – ne daugiau kaip 7 tūkst. vnt. Konkrečių metų tiražas tikslinamas atsižvelgiant į padėtį rinkoje bei prieš tai išleisto rinkinio perkamumą.

Klausimai

K25	Ar numizmatiniai apyvartinių monetų rinkiniai turėtų būti leidžiami kasmet? Ar rinkinyje turėtų būti ir proginė moneta, proginis medalis ar atminimo ženklas (kurie didina rinkinio kainą)?
K26	Ar greta (vietoje) kokybės <i>BU</i> monetų rinkinių turėtų būti leidžiami kokybės <i>proof</i> ar <i>proof-like</i> monetų rinkiniai? Jei taip, koks turėtų būti jų tiražas?

2.4. Monetų pardavimo kainos nustatymo politika

Nustatant monetos ar rinkinio pardavimo kainą, padengiamos Lietuvos banko išlaidos, susijusios su monetų kūrimu, gamyba, transportavimu ir informacijos skelbimu, į kitas išlaidas, jeigu jų yra, taip pat įtraukiama nominalioji monetų vertė, pagrįstas pelnas ir pridodamas PVM (kai jis taikomas).

Klausimas

K27	Ar pirktumėte monetą, jei ji būtų pigesnė, tačiau žemesnės kokybės ar mažesnės prabos?
-----	--

2.5. Susitikimai su numizmatais, kūrėjų ugdymas

Siekdamas ugdyti naujus kūrėjus ir juos pritraukti, Lietuvos bankas ketina:

- kartą per metus organizuoti seminarus kūrėjams, pristatyti naujienas;
- kartu su Lietuvos monetų kalykla pristatyti kūrėjams naujausias monetų kaldinimo tendencijas;
- įtraukti visuomenę organizuojant apklausą dėl laisvų temų, idėjų;
- kartu su Lietuvos monetų kalykla rengti reguliarius susitikimus su numizmatais; susitikimų forma: popietės, vakarienės ir kt.

Klausimai

K28	Ar manote, kad reikalingi reguliarūs susitikimai su numizmatais ir besidominčiais monetų kolekcionavimu, aptariant su monetų kūrimu ir išleidimu susijusius klausimus?
-----	--

K29	Kas, Jūsų nuomone, padėtų į monetų dizaino kūrimą įtraukti daugiau kūrėjų?
-----	--

2.6. Monetų platinimas

Kolekcinų, proginių monetų bei monetų rinkinių platinimas vyks Lietuvos banke bei per platintojus (juridinius asmenis, su kuriais pasirašytos platinimo sutartys).

Monetų platinimo trukmė – 5 m. nuo jų išleidimo (pardavimo) dienos. Numatoma po 5 m. monetų nebeparduoti. Likęs neparduotas monetų kiekis būtų saugomas Lietuvos banke. Lietuvos bankas pasilieka teisę spręsti dėl tolesnio šių monetų panaudojimo (pvz., demonetizuoti arba, praėjus dar 4–5 m., parduoti aukcione).

Klausimai

K30	Ar tikslinga ilgai, įdiegus Lietuvos banke el. parduotuvę, Lietuvos banko kasose monetų pardavimo nebetęsti? Galimybė monetą atsiimti arba pasikeisti Lietuvos banko kasose išliktų.
-----	--

K31	Ar esama monetų platinimo tvarka ir 5 metų platinimo terminas yra tinkami?
-----	--

Terminai ir teisinis pagrindas

- 1. Proginės eurų monetos su Lietuvos nacionaline puse** – monetos, kaip apibrėžta 2014 m. birželio 24 d. Tarybos reglamente (ES) Nr. 729/2014 dėl apyvartai skirtų euro monetų nominalų ir techninių duomenų (nauja redakcija).
 - 2. Kolekcinės eurų monetos** – monetos, kaip apibrėžta 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 651/2012 dėl euro monetų leidimo.
 - 3. Idėja** – monetos tematika ir pagrindinė kompozicijos mintis, išreikšta tekstine, grafine arba kitomis vaizdavimo priemonėmis, pagal kurią gali būti kuriamas grafinis projektas.
 - 4. Eskizas** – grafinio vaizdavimo priemonėmis, perteikiančiomis kompozicijos schemą ir pagrindinius elementus, sukurtas monetos vaizdas, pagal kurį gali būti kuriamas grafinis projektas.
 - 5. Grafinis projektas** – monetos vaizdas, tiksliai parodantis monetos formą, meninį sprendimą, kompoziciją ir reljefą, monetos medžiagiškumą: veidrodinį ir matinį paviršius, medžiagų įvairovę, faktūrą ir kt.
 - 6. Gipsinis modelis** – monetos grafinio projekto reljefinis atvaizdas gipse, atitinkantis techninius monetų kaldinimo reikalavimus.
 - 7. Skaitmeninis reljefas** – monetos grafinio projekto virtualus reljefas skaitmeniniu formatu, atitinkantis techninius monetų kaldinimo reikalavimus.
 - 8. Maketas** – inovatyvaus dizaino ir (arba) technologinio sprendimo įgyvendinimas metale, atliktas pagal eskizą, grafinį projektą, gipsinį modelį arba skaitmeninį reljefą.
 - 9. Etalonas** – nukaldintas monetos pavyzdys, atitinkantis nustatytas technines specifikacijas ir, atitinkamai, gipsinį modelį, skaitmeninį reljefą arba maketą.
 - 10. Lietuvos banko monetų kūrimo komisija** – komisija, kuri pataria Lietuvos banko valdybai pinigų kūrimo klausimais, siekiant užtikrinti, kad kolekcinės eurų monetos ir proginės eurų monetos nacionalinė pusė būtų kuriamos kokybiškos ir laiku. Komisija vadovaujasi Lietuvos monetų kaldinimo tradicijomis ir tarptautine patirtimi.
 - 11. Lietuvos banko valdyba** – aukščiausias Lietuvos banko valdymo organas, vadovaujantis Lietuvos banko veiklai. Valdyba, bet kitų klausimų, sprendžia su monetų išleidimu ir išėmimu iš apyvartos susijusius klausimus, taip pat kitus su grynųjų pinigų apyvarta susijusius klausimus.
-